

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
8ПЗ бр. 36/18
Дана 03.06.2019. године
Београд
Тимочка број 15

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, судија **Слађана Пантовић**, судија појединац, у парници тужиоца Ненада Поповића из Београда, ул. Крунска бр. 28, чији је пуномоћник Немања Алексић, адвокат из Новог Сада, ул. Грчкошколска бр. 1, против тужених Удружење “Мрежа за истраживање криминала и корупције”-“Крик” из Београда, ул. Макензијева бр. 46/4/12 и Стевана Дојчиновића из Београда, ул. Макензијева бр. 46/4/12, одговорног уредника медија “КРИК”, чији је заједнички пуномоћник Круна Савовић, адвокат из Београда, ул. Македонска бр. 30, ради накнаде нематеријалне штете, вредност предмета спора 1.000.000,00 динара, након одржане усмене и јавне главне расправе, закључене дана 03.06.2019. године, донео је следећу

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца Ненада Поповића из Београда којим је тражио да суд обавезе тужене Удружење „Мрежа за истраживање криминала и корупције“ – „Крик“ Београд-Врачар и Стевана Дојчиновића из Београда, одговорног уредника медија „Крик“, да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа солидарно исплате износ од 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, **КАО НЕОСНОВАН.**

II ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца Ненада Поповића из Београда којим је тражио да се обавезе друготужени Стеван Дојчиновић из Београда, одговорни уредник медија „Крик“, да објави изреку пресуде у интернет издању медија „Крик“ и то на интернет адреси www.krik.rs, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, **КАО НЕОСНОВАН.**

III ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца Ненада Поповића из Београда којим је тражио да се обавезе друготужени Стеван Дојчиновић из Београда, одговорни уредник медија „Крик“, да са интернет сајта www.krik.rs и то са интернет адресе <http://www.krik.rs/rajski-papiri-nisu-napad-na-popovica-vec-medunarodni-projekat/> уклони

текст под насловом „Рајски папири нису напад на Поповића, већ међународни пројекат“, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, **КАО НЕОСНОВАН**.

IV ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац Ненад Поповић из Београда да туженима Удружењу „Мрежа за истраживање криминала и корупције“ – „Крик“ Београд-Врачар и Стевану Дојчиновићу из Београда на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 233.965,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Тужилац је у тужби и током поступка навео да је угледни машински инжењер који је дипломирао на Машинском факултету Универзитета у Београду, и доктор економских наука који је докторске студије завршио у Москви. Навео је да је предавао „основе глобалних корпорација“ на Економском факултету московског државног Универзитета Ломоносов, да је објавио седам књига и преко 120 научних радова у области економије и регионалног развоја, те да је носилац великог броја одликовања, а од 30. јуна 2017. године члан Владе Републике Србије у својству Министра без портфеља. Навео је да је тужени првог реда издавач медија „Крик“, да је тужени другог реда одговорни уредник медија „Крик“ који је један од најпосећенијих интернет портала - медија у Србији према броју прегледа. Тужени су у медију „Крик“ објавили текст под насловом: „РАЈСКИ ПАПИРИ НИСУ НАПАД НА ПОПОВИЋА, ВЕЋ МЕЂУНАРОДНИ ПРОЈЕКАТ“ од 13.11.2017. године, којим су повређени част, углед и достојанство тужиоца. У наведеним текстовима, тужени су објавили следеће неистините информације којима је тужиоцу повређена част, углед и достојанство и којима је тужилац приказан у лажном светлу и на основу којих се о тужиоцу ствара погрешна слика у јавности:

- Прича о томе да је Поповић имао намеру да оснује две офшор фирме на Острву Ман и траст у Хонг Конгу настала је у међународном пројекту „Рајски папири“ у коме је учествовало скоро 100 медијских организација из целог света. КРИК је уз причу објавио и документа која су процурила из адвокатске канцеларије „Апплебу“ и која показују да је Поповић желео да реорганизује своје богатство.

- „Процурила документа показују да је Поповић имао најмање седам офшор компанија, од којих је једна регистрована на Британским Девичанским Острвима, а остале на Кипру, да се његови послови и имовина процењују на најмање 100 милиона долара, као и да поседује некретнине у најмање три државе - Србији, Црној Гори и Русији.”

- “Документа из „Рајских папира” такође показују да је агенција „Appleby” која је требало да реализује Поповићеве планове спровела истрагу и открила различите контроверзе у вези са његовим пословима у Русији.”

- Друго основно јавно тужилаштво тренутно проверава кривичну пријаву поднету против њега због сумњи за злоупотребе приликом приватизација.

Тужилац је навео да су објављене информације неистините, имајући у виду да ниједну компанију није регистровао у „офшор” зонама, које се помињу у истраживању „Рајски папири” и све тужиочеве компаније су регистроване у Русији и Европи, и што је најважније, све тужиочеве компаније су пријављене Агенцији за борбу против корупције Републике Србије непосредно након ступања на функцију министра без портфеља. Информација да је тужилац наводно тражио од компаније Appleby да „реорганизује своје богатство” и да је одбијен јер су открили „контроверзе у вези са његовим пословима у Русији” су неистините информације, а тужиоцу је током 2012. године консултантска кућа упутила предлог за пренос јурисдикција компанија у „офшор” зоне, а који предлог тужилац никада није реализовао искључиво због своје воље, а не из разлога јер је „тужилац имао контраверзне послове” како се то неистинито наводи у тексту. Тужени ни на једном месту у тексту нису навели да је тужилац све фирме стекао много пре него што је постао министар у Влади Републике Србије, као и да је сву своју имовину пријавио Агенцији за борбу против корупције. Даље је навео да информације да се бави сумњивим пословима и трансакцијама, криминалним и преварним радњама, као и да је наведена компанија спроводећи истрагу открила контроверзе у вези са тужиочевим пословима представљају грубу неистину, те је неистинита информација да тужилац поседује фирму на Британским девичанским острвима и у другим рајским пореским зонама. Тужилац је у јавности представљен као лице за које је наводно откривено да се бави незаконитим и криминалним радњама, да крије од јавности информације у вези са својим пословима, а чиме је тужиоцу проузрокована штета. Такође, наводом да КРИК објављује истраживачке приче у којима открива корупцију и криминалне везе са циљем да грађанима открије оно што појединци и интересне групе настоје да сакрију, као и да укаже на потенцијалне злоупотребе вршилаца јавних функција, тужени јасно указују јавности да је управо тужилац лице које се бави криминалом и да злоупотребљава своју јавну функцију, а што је апсурдно имајући у виду да је тужилац сву своју имовину стекао у протеклих 25 година, много пре јуна 2017. године када је постао министар. Тиме, тужени су јасно показали намеру да тужиоцу нанесу штету, а у чему су и успели јер је тужиочев углед који је уживао у јавности трајно уништен. Шта више, тужилац у време објављивања спорног текста не поседује нити једну офшор фирму у рајским зонама. Даље је навео да је предметним текстовима повезан са контраверзама и аферама, те да је њима указано да је тужилац криминалац, контраверзна личност која крије своје послове, при чему тужени ни на једном месту не објашњавају читаоцима да отварање офшор фирми не представља никакву незакониту радњу, нити то значи да су лица која отварају овакве фирме криминалци како то тужени покушавају лажно да представе јавности. Намера да се тужилац у јавности представи као контроверзни политичар, објављивањем неистинитих и непотпуних информација, поред фотографије на којој је запис лика тужиоца и у оквиру текста под насловом “Рајски папири нису напад на Поповића већ међународни пројекат” а затим на крају истог текста упућивање на раније објављен текст под насловом „Поповић високоризичан за офшор компанију” је проузроковала да тужиоца читаоци називају лажовом, лоповом, криминалцем и да се јавност подстакне на линч тужиоца што доказују коментари читалаца у оквиру текста, као и текстова које су пренели бројни други медији у земљи и у иностранству. Поред тога што је тужилац приказан у лажном светлу, тужени тужиоцу одричу добре особине које има, а тужилац је свој углед градио првенствено својим образовањем, а спорним текстовима тужени су одлучили да обесмисле сав углед који је тужилац стекао својим поштеним радом. Истакао је да доказ да су објављене информације неистините се може

пронаћи и у самим текстовима тужених, пажљивим читањем. Наиме, тужени у бројним текстовима које су објављивали дају противречне наводе па тако прво у тексту од 06.11.2017. наводе да тужилац поседује офшор фирме као и да их је пријавио Агенцији за борбу против корупције, затим у следећем тексту наводе како тужилац није Агенцији за борбу против корупције пријавио офшор компаније и да је тужилац „високоризичан” за пословање, да би затим у тексту након тог тужени објавили да „никада нису тврдили да је тужилац основао офшор компаније, већ да је тужилац само имао намеру да их отвори али да ту идеју никада није реализовао”. Истакао је да су спорне информације пренете у десетинама текстова домаћих медија како интернет и штампаним, тако и телевизијским и радио и који су данима били закупљени нистинитим информацијама о тужиоцу. Навео је да су предметни текстови изазвали гомилу негативних коментара, да су му тужени причинили ненадокнадиву штету, да су га представили као лопова, криминалца, те да је због свега наведеног трпео јаке душевне болове. Предложио је да суд у смислу одредби Закона о јавном информисању и медијима, те одредбе члана 200 ЗОО усвоји тужбени захтев, а трошкове поступка је тражио и определио.

У одговору на тужбу тужени су оспорили тужбу и тужбени захтев тужиоца наводећи да се ради о вести која је објављена поводом тужиоцевог гостовања на Јавној медијској установи Радио-телевизији Србије када је навео да прича из пројекта “Рајски папири” (информације објављене на интернет порталу КРИК) представља политички напад на њега, председника Србије и Владу РС. Навели су да вест због које је поднета тужба представља реакцију на информације које су већ објављене на порталу КРИК, а због којих је тужилац већ поднео две тужбе. Дакле, у конкретном случају, тужени су, поштујући правило „да се чује и друга страна”, објавили тужиоцевој реакцију на писање портала КРИК. Како је у питању објављивање тужиоцеве реакције на тачно одређене информације, било је неопходно поновити наводе на које се одговара, јер без објављивања навода на које се одговара је немогуће објавити одговор. Предложили су да суд прекине поступак у смислу чл. 12 и чл. 223 ст. 1 тач. 1 ЗПП, а до правноснажног окончања спорова који се воде пред Вишим судом у Београду под бројем 11ПЗ - 11/18 и 10ПЗ - 10/18, односно донесе решење о спајању наведених поступака. Истакли су да су поновили јавности да је тужилац демантовао да су његове фирме регистроване у Русији и Европи, али и јавно указали на недостатак тужиоцевог одговора на информацију да је Агенцији за борбу против корупције ипак пријавио да има офшор фирме на Кипру и Британским девичанским острвима. То је, између осталих и једно од питања које тужени нису били у могућности да поставе тужиоцу лично јер је он упорно одбијао да ступи у контакт са туженима иако је након објављивања текстова „Српски држављани у “Рајским папирима”, објављен дана 6.11.2017. године и „Поповић високоризичан за офшор агенцију”, објављен дана 8.10.2017. године, дао изјаве за друге медије, док је одбијао да то исто учини и за тужене. Дакле, у конкретном случају тужени су вршили своју функцију чувара јавног интереса представљајући своја сазнања о високом државном функционеру и констатујући информације на које тужилац није одговорио -реченице због којих тужилац подноси тужбу. Истакли су да су у свему поступали у складу са дужном новинарском пажњом, те да су пре објављивања информација покушавали да дођу до тужиоца како би добили одговоре на постављена питања и тиме испунили новинарско правило „да се чује и друга страна”, међутим, сви напори тужених су остали без успеха. Наиме, тужени другог реда Стеван Дојчиновић и новинарка портала КРИК, Драгана Пећо, су још у јулу 2017. године први

пут ступили у контакт са Душаном Жарковићем, тужиочевим шефом кабинета, и то тако што су се са њим лично састали. Том приликом су му саопштили своју намеру да се баве истраживањем тужиочеве имовине и најавили интервју са тужиоцем. Дана 16.10.2017. године тужени су позвали тужиоца на интервју, међутим, он је преко шефа свог кабинета више пута одлагао интервју са туженима. Тужени су инсистирали на томе да се интервју одржи, предлагали друге термине, стављали се на располагање када то тужиоцу одговара и сл., али сваки покушај тужених да дођу до тужиочевих одговора, био је безуспешан. И упркос чињеници да до интервјуа није дошло искључиво због тужиочевог поступања, тужени су тужиоцу дана 02.11.2017. године, путем и мејла, поставили питања у вези са информацијама које су намеравали да објаве и истовремено га обавестили о року у којем је било потребно да одговори на постављена питања, након чега је шеф тужиочевог кабинета телефоном позвао Драгану Пећо, новинарку редакције КРИК, и рекао јој да тужилац неће стићи да одговори на постављена питања. Навели су да су након објављивања текстова информисани о тужиочевом неслагању са објављеним информацијама и то тако што је у другим медијима коментарисао текстове, најављивао подношење тужбе и објавио саопштење а што су уредно објавили на порталу КРИК и тако јавност известили о коментарима које је тужилац давао у вези са текстовима, као и о чињеници да ће тужити новинаре и издавача портала КРИК због објављених информација. Даље су навели да су све информације које се тичу тужиоца објављене у складу са документима из пројекта под називом "Рајски Папири". У питању је један од највећих светских новинарских пројеката у којем је учествовало 96 медија из 67 земаља света. Пројекат су водили позната и награђивана међународна новинарска организација и познати немачки лист. Даље је навео да је удружење "Крик" основао тим новинара који се бави темама криминала и корупције, да је редакција интернет портала "Крик" вишеструко награђивана, те да је тужени другог реда такође вишеструко награђиван из области истраживачког новинарства. Навели су да је пројекат "Рајски Папири" настао када су „процурила“ документа из агенције Appleby која се бави оснивањем офшор фирми. Аутентичност ових докумената нико није оспорио, па чак ни наведена агенција. Тужени су детаљно прегледали документацију за Србију, односно ону документацију у којој су се налазила имена домаћих грађана. Након што је завршено истраживање, тужени су контактирали са сваком особом која је била именована у документацији како би прибавили коментар на ту тему тј. консултовали „другу страну“, а након те фазе, тужени су објавили приче из овог пројекта и то у недељи кад су и остали светски медији то учинили - објавили своје приче. Истакли су да су сви текстови о тужиоцу написани на основу аутентичне документације, да су поступали са дужном пажњом, имајући у виду да су радили тимски - у сарадњи са својим колегама из ОССКР-а и швајцарског листа Tages Anzeiger, при чему је посебно рађена провера чињеница и већи број уредника је уређивао текстове. Поред овога, тужени су више пута покушали да се консултују са „другом страном“ тј. да питају тужиоца за коментар, међутим, он је упорно одбијао да туженима одговори на постављена питања. Истакли су да из мејла који су приложили уз одговор на тужбу се може видети да је Сергеј Безбородов, виши менаџер компаније PWC у Цириху, у мејлу послатом агенцији Appleby назначио да је у питању „хитан случај“ и наводи: „Имамо новог клијента за вас којим се треба позабавити почетком јануара (2013) да би се успоставила структура и имовина пренела до краја јануара. ... Наш клијент који је источноевропског порекла, али живи у Швајцарској већ дуги низ година, намерава да пренесе своје богатство у структуру заштите имовине.“ Безбородов је у иницијалном мејлу наведеној агенцији послао и

документ под називом „Реорганизација структуре приватног богатства” који показује тужиочеву намеру да оснује две офшор компаније којима ће контролисати своје пословање и некретнине. Нова структура подразумевала је следеће: једна компанија са Острва Ман, која би се звала Gluna, била би власник фирми на Кипру и контролисала би посредством њих послове у Русији. Друга компанија, такође са Острва Ман, звала би се Salastrains и контролисала би Поповићеве некретнине у Србији, Црној Гори и Русији. Осим тога, према расположивој документацији (и мејл преписка и документација у оквиру те преписке) може се утврдити да је тужилац желео да региструје траст у Хонг Конгу који би, након његове и смрти његове супруге, преузео контролу над фирмама на Острву Ман. Траст би требало да осигура да чланови његове породице наследе све. „Клијент не воли трастове, јер жели да док је жив активно води посао и није спреман да повери фирме неком другом на управљање”, написао је Безбородов у мејлу. „Стога смо смислили комбиновану структуру како бисмо задовољили његове потребе.” Тужени су даље нагласили да иако се у првом мејлу не открива тужиоцев идентитет, из наредних мејлова јасно се види да је у питању управо тужилац. Из наредних и мејлова може се утврдити да су агенти агенције Appleby открили конторверзне ствари о тужиоцу и да су их исте веома забринуле. Наиме, у мејлу између два агента наведене агенције од дана 20.2.2013. године, написано је следеће: „Током провера истакнуто је да постоје тврдње да клијент није поднео извештаје Агенцији за борбу против корупције”. Агент се том приликом позвао на извештај који је 2011. године сачинила међународна невладина организација за транспарентно управљање Глобални интегритет. Други агент агенције Appleby мејлом од дана 18.2.2013. године је послао поруку следеће садржине: „Приметила сам да ће у склопу нове структуре једна од компанија (на Острву Ман) држати компаније клијента - потенцијално то би могле да буду оне укључене у склапање уговора (са државом) који нису пријављени... Постоји ризик по нас да у том случају будемо умешани у приходе стечене криминалом”. Навели су да наведена агенција није основала компаније тужиоцу, али се не може утврдити ко је од тога одустао, те да у тренутку када се рачуноводствена агенција PWC у тужиочево име обратила агенцији за оснивање офшор компанија тужилац је поседовао 8 офшор компанија регистрованих на Кипру и Британским Девичанским острвима, а која инфорамација се налази у мејлу и у документима које је PWC послао Appleby. Иако се ради о аутентичној документацији чија веродостојност није оспорена, тужени су, поступајући у складу са дужном новинарском пажњом, додатно проверили ове информације и посетили сајт српске Агенције за борбу против корупције, као институције која се бави прикупљањем података о имовини функционера. У тужиоцевом имовинском картону могу се видети имена свих компанија које су набројане и у паприма који су „процурили” из агенције „Appleby” у пројекту „Рајски папири”. Будући да се у тужиоцевом имовинском картону не види тачан податак о месту где је фирма регистрована, јасно је да су у питању исте фирме, а новинарка портала КРИК Драгана Пећо је од Агенције за борбу против корупције затражила тачне информације о државама у којима су регистроване фирме које је тужилац пријавио Агенцији, али до данашњег дана тужени од Агенције нису добили тражене податке. Поред наведеног, тужени другог реда и новинарка Драгана Пећо, извршили су неопходне провере и у званичном пословном регистру Кипра, на основу чега су утврдили да се у том регистру налазе компаније истог назива и да се подударају подаци о званичном уписаном власнику као у документу који је PWC послао агенцији Appleby. Из документације званичног пословног регистра Кипра су утврдили колика је номинална вредност

фирми. Номинална вредност је била иста као она која је наведена на сајту Агенције за борбу против корупције код фирми које је тужилац пријавио Агенцији. Истакли су да ни на једном месту нису рекли читаоцима да отварање офшор фирми представља незакониту радњу. У вези са наводом да су тужени оптужили тужиоца да се бави „криминалним и преварним радњама”, указали су на то да је овакава тврдња апосолутна неистина, јер ни у једном од ова два текста то није наведено. Истакли су да су у јавности о тужиоцу већ били објављивани бројни текстови којима је он стављен у негативан контекст (примера ради приватизација фабрика Минел). Додали су да су се бавили темом о којој јавност има оправдани интерес да буде информисана, а да је тужилац као високи државни функционер дужан да покаже већи степен толеранције у односу на јавно изговорене речи о њему, као и да покаже већи степен толеранције на заинтересованост јавности да буде информисана о пословима којима се он тренутно бави или се бавио у прошлости. Навели су да је реченица да Друго основно јавно тужилаштво тренутно проверава кривичну пријаву поднету против тужиоца због сумњи за злоупотребе приликом приватизација написана на основу документације коју је туженима званично доставила Агенција за борбу против корупције, али и Више и Друго основно јавно тужилаштво, а на основу уредно поднетих Захтева за приступ информацијама од јавног значаја из чега се може видети да су тужени објавили истиниту и потпуну, претходно проверену код релевантних извора, информацију. У прилог неоснованости тужбеног захтева позвали су се на одредбу члана 10 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, те су Устав Републике Србије, па су предложили да суд одбије тужбени захтев тужиоца као неоснован.

Суд је након спроведеног доказног поступка, а након савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата поступка, на основу одредбе члана 8 Закона о парничном поступку, утврдио следеће чињенично стање:

Читањем копије текста „Рајски папири нису напад на Поповића већ међународни пројекат“ од 13.11.2017. годне објављен на интернет страници <http://www.krik.rs/rajski-papiri-nisu-napad-na-popovica-vec-medjunarodni-projekat>, утврђено је да је текст следеће садржине: „Министар без портфеља Ненад Поповић јуче је гостујући на Радио- телевизији Србије оптужио КРИК да је прича из пројекта „Рајски папири“ политички напад на њега, председника Србије и владу. Поповић је поновио да не поседује офшор компаније рекавши да су његове фирме регистроване у Русији и Европи, али јавности није објаснио чињеницу да је Агенцији за борбу против корупције пријавио да има офшорфирме - на Кипру и Британским Девичанским Острвима. Прича о томе да је Поповић имао намеру да оснује две офшор фирме на Острву Ман и траст у Хонг Конгу настала је у међународном пројекту „Рајски папири“ у коме је учествовало скоро 100 медијских организација из целог света. КРИК је уз причу објавио и документа која су процурила из адвокатске канцеларије Appleby и која показују да је Поповић желео да реорганизује своје богатство. Прocuрила документа показују да је Поповић имао најмање седам офшор компанија, од којих је једна регистрована на Британским Девичанским Острвима, а остале на Кипру, да се његови послови и имовина процењују на најмање 100 милиона долара, као и да поседује некретнине у најмање три државе - Србији, Црној Гори и Русији. Документа из „Рајских папира“ такође показују да је агенција Appleby која је требало да реализује Поповићеве планове спровела истрагу и открила различите контроверзе у вези са

његовим пословима у Русији. Новинари КРИК-а открили су да је Агенција за борбу против корупције против Поповића покренула три поступка, а да Друго основно јавно тужилаштво тренутно проверава кривичну пријаву поднету против њега због сумњи за злоупотребе приликом приватизација. Нападима на КРИК Поповић већ недељу дана избегава да објасни оно што је неколико пута поновио - да нема офшор компаније. Офшор фирме које се помињу у „Рајским папирима“ пријавио је Агенцији за борбу против корупције и наведене су у његовом имовинском картону на сајту Агенције. Подсећамо да је КРИК организација која се бави истраживачким новинарством, не износи оптужбе ни на чији рачун, нити заступа нечије интересе. КРИК објављује истраживачке приче у којима открива корупцију и криминалне везе са циљем да грађанима открије оно што појединци и интересне групе настоје да сакрију, као и да укаже на потенцијалне злоупотребе вршилаца јавних функција. Учешће у пројекту „Рајски папири“ управо показује да је рад КРИК-а препознат на међународном нивоу.“

Читањем копије текста „Поповић високоризичан за офшор агенцију“ од 08.11.2017. године објављеног на интернет сајту <http://www.krik.rs/popovic-visokorizican-za-ofsog-agensiju>, утврђено је да је у тексту наведено: “Подаци процурили у оквиру пројекта „Рајски папири“ откривају да министар без портфеља Ненад Поповић поседује послове и имовину вредне више од 100 милиона америчких долара. Адвокатска канцеларија appleby из које су процурили папири прогласила га је за клијента високог ризика и открила контроверзне послове у којима су учествовале његове руске компаније, као и везе које је имао с озлоглашеним финансијером Марком Ричом. Само неколико дана након што је именован за министра без портфеља задуженог за иновације и технологију, Поповић је одржао састанак са амбасадором Русије у Србији Александром Чепурином. То није представљало изненађење, будући да је Поповић сматран „руским човеком у влади“. Његова Српска народна партија основана 2014. заговара ближе односе Београда и Москве и противи се придруживању Србије Европској унији. Осим тога, своју пословну империју Поповић је изградио управо у Русији. Везе Поповића са Русијом сежу више од две деценије уназад, када је уписао постдипломске студије у Москви. Залагао се за продају српске нафтне компаније НИС руском државном гиганту „Газпрому“ и за изградњу „Јужног тока“. Према његовој биографији, предаје на два универзитета у Москви. Недавно је у једном интервјуу рекао да је „поносан“ на подршку коју добија од тамошње владајуће партије „Уједињена Русија“. Није јасно како је Поповић добио министарско место, с обзиром да се залаже против чланства Србије у ЕУ - што је приоритет Владе Србије. Документа показују да упркос дивљењу и посвећености Русији и репутацији патриотског политичара, Поповић од 2008. године има боравиште у Швајцарској где и плаћа порез. Он никада није скривао да је имућан, али су документа по први пут показала колико је његово богатство. Реномирана рачуноводствена фирма PWC проценила је да је тржишна вредност његових послова већа од 100 милиона долара, откривају Рајски папири. Документа показују да се у Поповићевој мрежи офшор компанија налазе оне регистроване на Кипру и Британским Девичанским Острвима, као и да има фирме у Русији. Некретнине поседује у најмање три земље - Србији, Црној Гори и Русији. „Рајски папири“ такође откривају да је Поповић, док је био потпредседник Народне скупштине и члан Демократске странке Србије, планирао да реорганизује своје богатство и контролу над мрежом офшор компанија премести на Острво Ман и оснује траст у Хонг Конгу. Ови планови, међутим, нису се остварили. Мејлови процурили у „Рајским папирима“ показују да је адвокатска канцеларија Appleby која је требало да

реализује Поповићеве планове спровела истрагу и открила различите контроверзе у вези са његовим пословима у Русији. Откривено је и да му је пословни партнер био чувени бизнисмен Марк Рич, који је под оптужбама за утају пореза побегао из САД. Новинари КРИК-а открили су да је Агенција за борбу против корупције против Поповића покренула три поступка од којих су два још у току. Друго основно јавно тужилаштво тренутно проверава кривичну пријаву поднету против њега због сумњи за злоупотребе приликом приватизација. Поповић је у евиденцији „Appleby“ ја означен као „високоризичан“ клијент. Из њихове базе података избрисан је 2015. године. Новинари КРИК-а месец дана су позивали министра Поповића на интервју. Од његовог шефа кабинета добили смо одговор да је стално на путу и нема времена. Прошле недеље послата су му и питања на која, до данас, није одговорио. Уместо тога, Поповић је јуче запретио да ће тужити КРИК, пре него што је цела прича објављена. У саопштењу на сајту његове странке, Поповић каже да никада није отворио фирме на „рајским офшор зонама“, као и да је сам одлучио да престане да сарађује са „Appleby“ јем. Поповић је био потпредседник Народне скупштине Србије када је у његово име направљен први корак ка „Appleby“ крајем 2012. године. Сергеј Безбородов, виши менаџер компаније PWC у Цириху, у мејлу је назначио да је Поповић „хитан случај“. „Имамо новог клијента за вас којим се треба позабавити почетком јануара [2013] да би се успоставила структура и имовина пренела до краја јануара“, написао је Безбородов у мејлу у којем није открио име клијента. „Наш клијент који је источноевропског порекла, али живи у Швајцарској већ дуги низ година, намерава да пренесе своје богатство компаније и некретнине у структуру заштите имовине.“ У време када се јавио, Поповић је под својом контролом имао низ офшор компанија. Седам фирми било је регистровано на Кипру, а једна на најзатворенијој офшор дестинацији - Британским Девичанским Острвима. Он је тада желео да контролу над пословима и богатством премести на другу офшор зону. Разлог због ког се обратио „Appleby“ је вероватно њихова експертиза за оснивање компанија на Острву Ман. Безбородов је у иницијалном мејлу „Appleby“ послао и документ под називом „Реорганизација структуре приватног богатства“ који показује Поповићеву намеру да оснује две офшор компаније којима ће контролисати своје пословање и некретнине. Нова структура подразумевала је следеће: једна компанија са Острва Ман, која би се звала „Глуна“, била би власник фирми на Кипру и контролисала би посредством њих послове у Русији. Друга компанија, такође са Острва Ман, звала би се „Саластраинс“ и контролисала би Поповићеве некретнине у Србији, Црној Гори и Русији. Осим тога, Поповић је желео да региструје траст у Хонг Конгу који би, након његове и смрти његове супруге, преузео контролу над фирмама на Острву Ман. Траст би требало да осигура да чланови његове породице наследе све. „Клијент не воли трастове, јер жели да док је жив активно води посао и није спреман да повери фирме неком другом на управљање“, написао је Безбородов. „Стога смо смислили комбиновану структуру како бисмо задовољили његове потребе.“ Стручњак с којим су новинари КРИК-а разговарали, аналитичар међународне невладине организације Мрежа за пореску правду Андрес Кнобел сматра да оваква структура може бити корисна из два разлога - да се имовина заштити од поверилаца и да се сакрије њен прави власник. „Трастови су бољи за заштиту имовине, него друге врсте правних субјеката, попут компанија“, рекао је Кнобел новинарима КРИК-а, „Управитељ траста може да 'контролише' тајност особе која управља трастом.“ „Нико не може да зна ко поседује траст или коју имовину он има. Чак ни истражни органи никада неће знати ко је иза траста, у случају да су особе укључене у било какву незакониту активност.“ У мејловима „Appleby“, PWC је описао

богатство „господина П“, како су Поповића називали у интерној комуникацији. „За потребе плаћања пореза у Швајцарској, проценили смо укупну вредност пословне имовине на око 65 милиона швајцарских франака (65,1 милиона долара)“, написао је запослени у PWC-у. „Права и фер тржишна вредност вероватно је знатно већа. Поповић тренутно преговара о продаји дела послова, а основа преговарачке цене је 100 милиона долара.“ Компанија је такође проценила вредност Поповићевих некретнина у Русији, Србији и Црној Гори на 10-15 милиона швајцарских франака (10- 15.1 милиона долара). Контрoверзни политичар, Поповић за истраживаче appleby није био обичан клијент већ је као политичар припадао последњој категорији политички изложених особа. Људи са ове листе морају да буду детаљно истражени због њихове потенцијалне повезаности са контрoверзним пословима или моћним појединцима. Истражитељи су открили ствари о Поповићу које су их забринуле, показују процурили подаци. „Током ових провера истакнуто је да постоје тврдње да клијент није поднео извештаје Агенцији за борбу против корупције“, написао је агент Appleby у интерној електронској преписци, позивајући се на извештај који је 2011. године сачинила невладина организација за транспарентно управљање Глобални интегритет. У извештају се наводи да су „три компаније у власништву Ненада Поповића потписале 19 уговора са државом у 2010. и 2011. години, о чему он није поднео документацију агенцији. Према Закону о Агенцији за борбу против корупције, функционери су дужни да Агенцији пријаве све јавне набавке које су њихова предузећа добила. Наводи из извештаја представљали су упозорење за службеницу appleby Тес Бејтс која је написала: Приметила сам да ће у склопу нове структуре једна од компанија [на Острву Ман] држати компаније клијента - потенцијално то би могле да буду оне укључене у склапање уговора [са државом] који нису пријављени... Постоји ризик по нас да у том случају будемо умешани у приходе стечене криминалом“, написала је она. Агенција за борбу против корупције је новинарима КРИК рекла да није имала сазнања о томе да су Поповићеве фирме закључивале уговоре са државом у том периоду. Навела је међутим, да је покренула три поступка против Поповића. У једном случају, Агенција је 2013. године проверавала да ли је Поповић пренео управљање над својим компанијама што је по ступању на функцију био обавезан да уради. Он је Агенцији доставио документацију да је управљање пренео на руску држављанку Ирину Харисову, чиме је овај поступак окончан. Управо је ову Русињу Поповић планирао да постави за директорку једне од компанија на Острву Ман. Друга два поступка против Поповића још су у току, а воде се у вези са сумњама на злоупотребе приликом приватизација предузећа „Минел“. Овај случај већ три године проверава и Друго основно тужилаштво, али изгледа да полиција кочи истрагу. „Полицијски службеници УКП Београд нису у свему поступили по захтеву овог тужилаштва, већ само делимично, због чега смо више пута ургирали“, наводи се у допису тужилаштва Агенцији из јуна 2017. Ревизорска кућа PWC је агенцији „Appleby“ рекла да у случају непријављених јавних набавки „није било судских поступака“ против Поповића. „Appleby“ је и даље био сумњичав. Забринуло их је и то што се Поповићеве фирме налазе на Кипру. „Карактеристично за прање новца у Србији је инвестирање у некретнине и токови новца преко Кипра“, пише у мејл преписци између агената „Appleby“. Затражили су од Поповића више података о пореклу његовог новца. „Изгледа да нам и даље недостаје информација који се односи на извор богатства“, писали су истраживачи PWC у мају 2013. „Потребно је... да се упознамо са пословима господина Поповића и 'АБС групе'. У то време, већ је увелико био пробијен рок који је Поповић задао за формирање траста и компанија. Сумњиви послови у Русији. У мејлу који је „Appleby“-ју раније

послао, PWC је описао власничку структуру Поповићеве холдинг компаније „АБС“. „Група 'АБС Електро' састоји се од бројних активних компанија у Русији које су делимично консолидоване у кипарском холдингу или су у власништву посредством кипарских холдинг компанија“, написао је PWC. У мају 2013, покушавајући да одговори на питања, PWC је послала „Appleby“-ју Поповићеву биографију и мејл у којем је описано да је богатство стекао учешћем у државним пројектима у Русији. „Главни купци 'АБС' групе су велике компаније које заједно реализују инфраструктурне пројекте за руска државна предузећа објашњава PWC. 'АБС Електро' дистрибуира западњачку технологију и опрему у Русији.“ Биографија је открила и интригантне детаље о Поповићевим пословним везама. Поповић је на почетку каријере, 1995-1996, радио за покојног Марка Рича, власника који је умро у Швајцарској 2013. године. Поповић је Ричу отворио представништво у Москви и био је председник компаније која је „Гленцору“ била стратешки партнер. „Гленцоре“ је највећи светски трговац рудом познат по контроверзним пословима, међу којима су пословање у доба апартејда у Јужној Африци и трговина ирачком нафтом током санкција Уједињених нација. Рич је из САД-а побегао у Швајцарску како би избегао оптужбе за утају пореза, рекетирање и сарадњу са Ираном у периоду када је држао америчке таоце. Председник САД-а Бил Клинтон помиловао је Рича и то је била једна од последњих ствари коју је урадио пред истек мандата. „Господин Рич био је оптужен у САД због утаје пореза и трговине с Ираном“, написао је Appleby у извештају. „У истом периоду [Поповић] је очигледно био повезан са господином Ричом и био је председник компаније која је склапала уговоре с 'Гленцоре'-ом.“ Компанија Appleby је открила и проблематичне наводе у вези са Поповићевом руском компанијом „АБС“. Фирма у власништву „АБС“-а, „Харвинтер“, била је укључена у изградњу „Путинове палате“, виле у италијанском стилу на обали Црног мора. Изградња палате била је наводно финансирана злоупотребом државних фондова, према интерном извештају Appleby-ја. „Appleby је запазио још једну Поповићеву контроверзну везу у Русији коју је у свом истраживању открио лист „Новаја Газета“. Овај лист писао је да је Поповићев „Харвинтер“ био један од подизвођача у изградњи објеката за Зимске олимпијске игре које су се одржале 2014. године у Сочију. То су биле најскупље Олимпијске игре у које је уложена 51 милијарда долара. Изградњу олимпијског комплекса испратила је велика афера. Сумња се да је више од половине уложеног новца нестало и да је коришћен као мито званичницима Кремља који су одлучивали ко ће да добије посао изградње. Покренута је истрага против Владимира Лешевског, службеника Управе послова председника Русије и још неколико званичника, под сумњом да су примили мито. Лешевског је полиција чак снимила како узима новац, али је снимак нестало. Поступак је обустављен, а он је поново враћен у државну управу. Син Лешевског радио је као директор у Поповићевој компанији. Appleby је Поповића, у извештају који је саставио након истраге 23. маја 2013, означио као клијента „високог ризика“. Због одлагања оснивања нове имовинске структуре, Поповић је био нестрпљив. „Клијент ме јако притиска!“, радник PWC обратио се Appleby-ју у мају 2013. позивајући да се заврши документација. Фирме на Острву Ман и траст у Хонг Конгу никада нису основане. Из докумената се не види тачно ко је одустао. Поповић, у саопштењу објављеном на сајту своје странке пре два дана, 7. новембра, тврди да је он прекинуо сарадњу. Две године касније је и формално избрисан с листе клијената. У мејлу од 17. фебруара 2015. године помоћни менаџер компаније је рекао је колеги да случај Поповић „може да се затвори“. Влада Србије, у сваком случају, није сматрала да је Поповић човек од „високог ризика“ и постављен је за министра ове године. У

Поповићевом извештају о имовини, објављеном на сајту Агенције за борбу против корупције из 2013. године се појављују само две офшор фирме иако се из „Рајских папира“ види да их је тада имао још шест. У последњем извештају који је Поповић поднео Агенцији ове године појављују се називи свих компанија из „Рајских папира“. Ту су, осим наведених, још четири кипарске компаније и једна са Британских Девичанских Острва. Поповић је пријавио и своје руске компаније. Његов имовински картон, међутим, не осликава право стање његовог богатства. Он је пријавио номиналну вредност својих фирми која је вишеструко мања од процењене вредности, а која може да се види у „Рајским папирима“. Јелисавета Василић из Савета за борбу против корупције каже да би Агенција морала да провери зашто је велика разлика између номиналне и тржишне вредности. „Циљ закона је био да се прати имовина функционера. Не фиктивна, која је наведена у регистру, него стварна имовина. Ако Агенција неће да утврђује ту стварну вредност онда се обесмишљава закон и борба против корупције. Ако је само номинална вредност важна, онда ви немате стварну имовину функционера.“

Читањем е-mail порука упућених од страна Драгане Пећо новинарке медија „Крик“ кабинету министра Ненада Поповића од 16.10.2017., 25.10.2017. и 02.11.2017. године, утврђено је да је у наведеним е-mail порукама Драгана Пећо позвала министра Поповића да да интервју за „КРИК“, те да му је послала 27 питања на која је тражила одговоре.

Читањем СМС преписке вођене између Драгане Пећо, новинарке медија „Крик“ и Душана Жарковића, шефа кабинета министра Поповића, утврђено је да је у наведеним порукама Драгана Пећо позвала Душана Жарковића да јој достави документацију у вези имовине министра Поповића, те одређених компанија које се воде у Агенцији за борбу против корупције. У наведеним СМС порукама Драгана Пећо је више пута желела да интервјуише министра Поповића, те је то тражила од шефа његовог кабинета, у смислу заказивања састанка.

Читањем е-mail-а од 20.12.2012. године, утврђено је да је Sergey Bezborodov испред компаније PWC послао е-mail Juan Thorney испред агенције Appleby у којем је навео да има новог клијента који жели да пренесе своју имовину у структуру заштићене имовине, те да му је потребна помоћ агенције ради успостављања два CLG/а на острву Ман и ради израде нацрта прилагођавања M&AA.

Читањем е-mail-а од 20.02.2013. године, утврђено је да је Alister Crossley испред агенције Appleby послао Alexey Bely i Sergey Bezborodov е-mail у којем је навео да је извршио иницијалну проверу клијента те утврдио да се ради о ПЕП особи, те да постоје тврдње да клијент није поднео извештај Агенцији за борбу против корупције у вези са уговорима које су закључиле његове компаније.

Читањем е-mail-а од 18.02.2013. године, утврђено је да је Tess Bates послао Aidan Mc Cowliff е-mail у вези предмета Поповић у којем наводи да је приметила да је као део нове структуре једна од компанија са острва Ман постављена да управља компанијама клијента-потенцијално то би могле да буду оне компаније које су укључене у уговоре који нису пријављени. Навела је да у том случају постоји ризик

којем су изложени у смислу да буду умешани у приходе који су стечени криминалним активностима.

Читањем е-mail-а од 07.11.2019. године, утврђено је да је Драгана Пећо, новинарка медија „Крик“, послала Агенцији за борбу против корупције е-mail у којем је тражила да јој Агенција достави податке у којој држави је седиште компанија које су Агенцији пријављена као власништво Ненада Поповића. У е-mail су појединачно наведене компаније.

Читањем е-mail-а од 09.11.2017. године, утврђено је да Агенција за борбу против корупције послала Драгани Пећо, новинарки медија „Крик“ е-mail у којем је навела да је потребна сагласност функционера да се обајве одређени подаци о фирмама, те да је дана 07.11.2017. године такав захтев упутила Ненаду Поповићу.

Читањем дописа између Агенције за борбу против корупције и Другог основног јавног тужилаштва у Београду од 05.05.2014., 10.04.2014., 15.10.2014., 06.11.2014., 28.09.2015., 06.10.2015., 19.10.2015., 17.11.2015., 05.05.2016., 12.05.2016., 19.12.2016. 12.06.2017. године, утврђено је да се у наведеним дописима говори о наводним злоупотребама Ненада Поповића везаним за поступак приватизације предузећа Минел трансформатора из Рипња, те о поступању Агенције за борбу против корупције и Другог основног јавног тужилаштва у Београду, а које се односи на прикупљање података и информација о наводним незаконитим радњама везаним за поступак приватизације наведеног предузећа.

Читањем дописа између Агенције за борбу против корупције и Вишег јавног тужилаштва у Београду од 18.11.2015., 27.10.2016., 10.11.2016., 23.05.2017., 11.10.2017., 16.10.2017. године, утврђено је да се у наведеним дописима говори о представци коју су одређена лица поднела Агенцији за борбу против корупције у вези наводне незаконитости и могућих злоупотреба Ненада Поповића приликом приватизације акционарског друштва „Минел трансформатори“ из Рипња, а коју предстаку је Агенција проследила Вишем тужилаштву.

Читањем дописа Агенције за борбу против корупције упућеног Ненаду Поповићу дана 28.03.2013. године, утврђено је да је Ненад Поповић навео да је власник између осталог и привредних друштава „АБС Интернационал“ л.т.д. Кипар и „Лианера“ л.т.д. Кипар.

Читањем дописа Ненада Поповића упућеног Агенцији за борбу против корупције од 28.05.2013. године, утврђено је да је Ненад Поповић обавестио агенцију да је пренео управљачка права за привредна друштва „Лианера“ л.т.д. и „АБС Интернационал“ л.т.д.

Читањем дописа агенције Appleby упућеног Ненаду Поповићу дана 30.05.2013. године, утврђено је да је наведена агенција обавестила Ненада Поповића да ће му пружити услуге везане за оснивање траста.

Читањем потврде Министарства енергетике, привреде, индустрије и туризма одељење регистра привредних субјеката и стечајних управника Никозија од 22.10.2018.

године, утврђено је да друштво shallow lake investments није регистровано при наведеном Министарству.

Читањем извештаја Комисије за финансијске услуге Британских Девичанских острва, од 17.09.2018. године, утврђено је да је привредно друштво shallow lake investments limited основано 17.03.2006. године, те да је последња уписана радња везана за ово друштво од 18.01.2013. године (захтев за издавање извода).

Из исказа друготуженог Стевана Дојчиновића, саслушаног у својству парничне странке произлази да су сви текстови настали у оквиру међународног пројекта Рајски папири у којем су учествовале стотине организација из света. Из једне адв. канцеларије APPLEBY која се бавила оснивањем оф шор фирми су процурили подаци о тужиоцу имајући у виду да је наведена агенција тражила локалне партнере и новинаре који могу да погледају фајлове за своју земљу, те су позвали првотуженог да погледа документацију. У документима су нађена занимљива имена али је најинтересантнији био тужилац обзиром да је не само бизнисмен, већ и истакнути функционер, а документи су се састојали од имејл преписке између тужиоцевог заступника и фирме PWC, која је истакнута међународна рачуновдствена фирма. Преписка открива мрежу фирми оф шор чији је тужилац био власник. Предметни текстови се тиме баве, као и детаљима пословања фирми, при чему су тужени све податке дупло проверили, на тај начин што су тражили документацију из пословних регистара како би потврдили да су тачни подаци из преписке. Навео је да је провера података трајала месецима, те да су слали дописе, скупљали документацију из АПР-а, а затим Кипарског, са Девичанских острва, скупљали пословну документацију из Русије и Швајцарске, и потврдили да је тачно оно што се налазило у документацији која је процурила. Комуницирали су са Агенцијом за борбу против корупције и Тужилаштом у Србији, а Агенција је потврдила да су вођени поступци против тужиоца и дала основне податке о имовини, односно власништву над фирмама што се такође поклапа са подацима које су добили. Тужилаштво је открило да се води предистражни поступак против тужиоца због злоупотреба приликом приватизације фирме Минел трансформатор из Рипња. Навео је да су тужени све радили са дужном новинарском пажњом те да су покушавали да ступе у контакт са тужиоцем какао би и он дао своју изјаву, али у томе нису успели. У јулу 2017. године тужени су контактирали шефа кабинета Душана Жарковића којем су рекли да истражују имовину и послове тужиоца те га позвали да достави документацију која ће бити узета у обзиром приликом објављивања текста, али документацију ипак није доставио, те су дана 16.10. смо званично позвали тужиоца преко шефа кабинета да обаве са њим интервју, али тужилац никада није имао времена за то. Навео је да су тужени дана 02.11. у последњем покушају међлом послали тужиоцу конкретна излистана питања и оставили смо му рок да одговори међутим ни на та питања није одговорио. У међувремену пре него што је сам текст објављен тужилац је одреаговао тако што је објавио саопштење на РТС односно дао је уживо изјаву на РТС и на сајту своје странке где је демантавао да је власник оф шор фирми и оптужио тужене да воде напад на њега, односно капмању. Из тог разлога, тужени су објавили текст у којем су тужиочево саопштење ставили у текст и дали одговор читаоцима да је тачно оно што су објавили али да не воде напад, ни кампању против тужиоца, већ да се баве новинарством. Истакао је да сматра да су тужени до краја били коректни и поступали у складу са свим новинарским критеријумима, те да је стекао утисак да се тужилац понаша као да тужени не постоје, с обзиром да са туженима

никада није контактирао. Истакао је да тужени поседују доказе да тужилац има оф шор фирме, а који се налазе у списима предмета, те да никада нису оптужили тужиоца да се бави незаконитим радњама, те да су у првом тексту навели да чињеница да неко послује оф шор фирмама не значи да незаконито послује, али да се у свету сматра неморалним да водећи политичари поседују оф шор фирме, јер се тим фирмама нешто крије, у смислу избегавања плаћања пореза држави у којој живе. Истакао је да текст Рајски папири нису напад на Поповића, већ међународни пројекат представља одговор на тужиочеве наводе о нападима на њега, те да се Поповић обратио агенцији appleby 2012. године када је изабран за српски парламент, односно када је хтео да промени облик своје фирме са Британских девичанских острва, односно да пренесе капитал на острво Ман и Хонг Конг, те да је наведена агенција тужиоца означила као високоризичног клијента.

Суд је поклонио веру исказу друготуженог, налазећи да је његов исказ убедљив, јасан, довољно образложен, те у сагласности са осталим доказима у списима предмета.

Одредбом члана 5 Закона о јавном информисању и медијима, прописано је да се путем медија објављују информације, идеје и мишљења о појавама догађајима и личностима о којима јавност има оправдани интерес да зна, без обзира на начин на који су прибављене информације, у складу са одредбама овог закона. Ставом другим истог члана, прописано је да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја и средства јавног обавештавања су дужна да то право поштују.

Чланом 9 Закона о јавном информисању и медијим, прописано је да су уредник и новинар дужни да с пажњом примереном околностима, пре објављивања информације која садржи податке о одређеној појави, догађају или личности провере њено порекло, истинитост и потпуност.

Чланом 79 став 1 Закона о јавном информисању и медијима, прописано је да је достојанство личности (част, углед, односно пијетет) лица на које се односи информација правно заштићено. Ставом другим истог члана прописано је да објављивање информације којом се врши повреда части, угледа или пијетета, односно лице приказује у лажном светлу приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, није допуштено ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи.

Чланом 101 Закона о јавном информисању и медијима прописано је да, ако се објављивањем информације, односно записа повређује претпоставка невиности, забрана говора мржње, права и интереси малолетника, забрана јавног излагања порнографског садржаја, право на достојанство личности, право на аутентичност, односно право на приватност, у складу са одредбама тог закона, тужбом се може захтевати:

1) утврђивање да је објављивањем информације, односно записа, повређено право, односно интерес;

2) пропуштање објављивања, као и забрана поновног објављивања информације, односно записа;

3) предаја записа, уклањање или уништење објављеног записа (брисање видео записа, брисање аудио записа, уништење негатива, одстрањење из публикација и слично).

Чланом 102 став 1 Закона о јавном информисању и медијима прописано је да право на подношење тужбе из члана 101. има лице које је лично повређено објављивањем информације, односно записа.

Чланом 103 Закона о јавном информисању и медијима, прописано је да се тужба из члана 101. тог Закона подноси против одговорног уредника медија у коме је информација, односно запис објављен.

Чланом 112 став 1 Закона о јавном информисању и медијим, прописано је да лице на које се односи информација чије је објављивање у складу са тим законом забрањено, а које због њеног објављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању у складу са одредбама овог закона.

Одредбом члана 113 Закона о јавном информисању и медијима, прописано је да новинар, односно одговорни уредник одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. тог закона, ако се докаже да је штета настала његовом кривицом.

Одредбом члана 114 Закона о јавном информисању и медијима, прописано је да издавач одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. тог закона, као и за пропуштање објављивања информације из члана 112. став 2. тог закона, без обзира на кривицу.

Одредбом члана 115 Закона о јавном информисању и медијима прописано је да новинар, одговорни уредник и издавач солидарно одговарају за штету насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. тог закона, као и за пропуштање објављивања информације из члана 112. став 2 тог закона.

Одредбом члана 200 Закона о облигационим односима прописано је да ће суд за претрпљене душевне болове због повреде угледа и части, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и њихово трајање, досудити правичну новчану накнаду.

Одредбом члан 231 став 1 Закона о облигационим односима прописано је да, ако суд на основу изведених доказа (члан 8) не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању чињенице примениће правила о терету доказивања.

Одредбом члан 231 став 2 Закона о облигационим односима прописано је да странка која тврди да има неко право, сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права, ако законом није другачије прописано.

Одредбом члан 231 став 3 Закона о облигационим односима прописано је да странка која оспорава постојање неког права, сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји, ако законом није другачије прописано.

Примењујући материјалне прописе на утврђено чињенично стање, суд је анализирао наводе у тексту “Рајски папири нису напад на Поповића већ међународни пројекат” који је објављен на интернет сајту www.krik.rs дана 13.11.2017. године и у тексту „Поповић високоризичан за офшор агенцију“ који је објављен на интернет сајту www.krik.rs дана 08.11.2017. године, те је закључио да информације изнете у наведеним текстовима, немају лезиону способност да повреду част и углед тужиоца. Наиме, суд је становишта да чињенице да ли је тужилац основао „офшор“ компаније, односно да ли има „офшор“ компаније, те наводи да је агенција Appleby открила одређене контроверзе у пословању тужичевих фирми, као и да Друго основно тужилаштво проверава пријаве против тужиоца у вези са спорним приватизацијама, немају лезиону способност да повреду част и углед тужиоца, с обзиром да тужилац није окарактерисан као особа која се бави противзаконитим радњама (у најширем смислу те речи), односно није приказан у лажном светлу приписивањем особина или својстава које нема, односно одрицањем особина или својстава које има.

Суд је становишта да су тужени приликом објављивања спорних текстова у свему поступали у складу са одредбом члана 9 Закона о јавном информисању и медијима којом је прописано да су уредник и новинар дужни да с пажњом примереном околностима, пре објављивања информације која садржи податке о одређеној појави, догађају или личности провере њено порекло, истинитост и потпуност, те да преузете информације, идеје и мишљења пренесу веродостојно и потпуно, а ако се информација преузима из другог медија - да наведу и назив тог медија. Наиме, тужени су током поступка доставили суду доказе да су наводи из спорних текстова засновани на документима агенције Appleby, рачуноводствене фирме PWC, Агенције за борбу против корупције, Другог и Вишег јавног тужилаштва у Београду и Агенције за привредне регистре Србије, Кипра и Британских Девичанских острва, те да су пре објављивања текстова са дужном пажњом проверили све информације, као и да су покушавали да ступе у контакт са тужиоцем, како би и он дао свој исказ у вези прикупљених информација, па како тужилац више пута није био доступан туженима ради обављања интервјуа и давања одговора на питања, тужени су најпре најавили да ће објавити текст, а затим након пар дана од најаве, исти и објавили.

Суд налази да у конкретном случају није повређена дужност новинарске пажње у извештавању. Наиме, последице прописивања дужности новинарске пажње се састоје у забрани новинару да објављује информације чије је неистинитости свестан, као и да информације не објављује лакомислено без претходне провере са дужном пажњом, док пажња примерена околностима јесте пажња коју су новинару допуштале и налагале околности конкретног случаја. Дужност провере не значи да је допуштено објављивање само ако је новинар стекао потпуно уверење о истинитости, имајући у

виду да су информације „роба која нестаје“ и одлагање објављивања, макар и за кратак период, може им одузети сву вредност и занимљивост, па се зато информације у погледу којих је остала одређена сумња, ипак могу објавити уколико постоји оправдан интерес с обавезом да се публици укаже на ту сумњу. Сходно наведеном, суд је нашао да су тужени предметне информације пре објављивања проверили са дужном пажњом. Осим тога суд је становишта да се од новинара не може очекивати да дословно пренесе одређену информацију, већ новинар има право да интерпретира речено, а што су тужени учинили преносећи добијене информације у конкретном случају о тужиоцу.

Такође, суд је становишта да интерес за објављивањем цитираних навода (информација) претеже над интересом заштите достојанства личности тужиоца (част и углед) и тиме се доприноси јавној расправи о личности на коју се информација односи. Наиме, слобода изражавања, као саставни део слободе масмедија није апсолутна, већ приликом објављивања информација треба водити рачуна о правичној равнотежи која се мора успоставити између општег интереса заједнице и интереса појединца, па је оцена суда да у конкретном случају општи интерес оправдава објављивање спорних навода. У конкретном случају тужени су пре објављивања предметних информација са пажњом примереном околностима проверили њихово порекло, истинитост и потпуност.

Суд је имао у виду и одредбу члана 10 Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода којом је прописано да свако има право на слободу изражавања која подразумева три елемента: слобода поседовања сопственог мишљења, слобода саопштавања информација и идеја и слобода примања информација и идеја, налазећи да наведена слобода у конкретном случају није повређена на штету тужиоца, с обзиром да објављени текстови не садрже наводе који имају увредљив карактер, те се истима не омаловажава и не вређа личност тужиоца, на који начин није повређено његово достојанство као лично право заштићено чланом 18 Устава Републике Србије.

Осим тога, тужилац је као високи државни функционер дужан да покаже већи степен толеранције у односу на јавно изговорене речи о њему, као и да покаже већи степен толеранције на заинтересованост јавности да буде информисана о пословима којима се он тренутно бави или се бавио у прошлости.

У смислу цитиране законске одредбе члана 200 Закона о облигационим односима, повреда угледа и части подразумева скуп објективних и субјективних елемената, које је потребно ценити у свакој конкретной ситуацији. Част је скуп човекових врлина и мишљење које појединац има о себи самом, а углед је објективна категорија, која подразумева став и мишљење, које има средина о личности неког појединца. Дакле, да би се оштећеном лицу признало право на новчану сатисфакцију због наведеног вида нематеријалне штете, потребно је постојање узрочно-последичне везе између догађаја којим је штета изазвана и настанка нематеријалне штете, као и уверење суда да је у конкретном случају правично досудити оштећеном лицу новчану сатисфакцију. Када се, у смислу члана 200. став 1. Закона о облигационим односима, утврди повреда угледа, части, слободе или права личности, потребно је утврдити да ли постоји штета, па тек потом одмерити новчану накнаду. Услов за накнаду је несумњиво и узрочна веза између штетне радње и последице. Повредом угледа, части, слободе или права личности повређена су људска права, извршена је штетна радња. Међутим, да би

тужени био грађанско-правно одговоран за насталу штету, потребно је да је код оштећеног лица настала штета-душевни бол. Према томе, за накнаду није довољна сама повреда слободе, части и угледа, или права личности, већ штета настаје када дође до поремећаја емоционалне и душевне равнотеже оштећеног, која даље проузрокује душевни бол. Осим тога, да би постојала одговорност за правичну новчану накнаду нематеријалне штете, није довољно да је дошло само до повреде права личности, већ је нужно да се душевни болови јаве у таквом интензитету или трајању, који с обзиром на све околности случаја из члана 200. Закона о облигационим односима, оправдавају досуђивање новчане накнаде.

Душевни бол, као поремећај психичке равнотеже треба да буде стваран и трајан, јер Закон о облигационим односима у наведеној законској одредби, накнаду условљава јачином болова и њиховим трајањем. Душевни бол је индивидуални субјективни феномен и зависи од структуралних и психичких особина личности. Међутим, иако се ради о индивидуалном феномену, суд применом правног стандарда анализира све околности случаја, па зато не мора за чињеничну подлогу своје одлуке увек узети само субјективну процену оштећеног, већ ће уз помоћ логике, психологије и животног искуства, ценећи објективне и субјективне моменте, створити уверење о трајању и интензитету душевног бола. Психичка осећања у себи носи и доживљава их сваки човек, па имајући у виду да се накнада одмерава по слободној оцени, у смислу члана 224. Закона о парничном поступку, при чему се закључак о интензитету и трајању извлачи, између осталог и из субјективног приказа бола оштећеног. Поред тога, за одлуку о висини тужбеног захтева неопходно је утврдити и субјективне критеријуме, од којих би, поред личног доживљаја оштећеног, најзначајнији били његово породично стање, занимање, друштвена активност, ранији непорочни живот, смањени изгледи за напредовање у служби, ограничење у обављању политичких и друштвених функција, омаловажавање и неприхватање у месту пребивалишта и радној средини, али увек приликом одмеравања висине новчане накнаде нематеријалне штете треба имати у виду да суд, у сваком конкретном случају оцењује све околности, а нарочито дужину трајања и интензитет душевних болова, од чега зависи постојање основа за досуђивање накнаде.

Пуномоћник тужиоца је током поступка предложио да суд изведе доказ саслушањем тужиоца у својству парничне странке, након чега је суд донео решење којим је одредио извођење наведеног доказа. Међутим, тужилац се током поступка није појављивао на рочиштима на којима је трабало да буде саслушан, при чему је свој изостанак 4 пута оправдао, док за два рочишта од којих и за последње на којем је закључена главна расправа није пружио суду доказе за свој не долазак на саслушање, па је суд, имајући у виду да тужилац ни на једно од 6 заказаних рочишта за његово саслушање није дошао, ставио ван снаге решење о његовом саслушању. Сходно томе, суд је закључио да нису испуњени услови да се тужиоцу досуди накнада нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због повреде части и угледа, проузрокованих спорним текстовима објављеним у интернет издању медија „Крик“. Како тужилац у току поступка није саслушан у својству парничне странке, те самим тим није изнео субјективне околности од значаја за утврђивање трпљења и интензитета душевних болова које је, према тужбеним наводима, трпео услед повреде части, угледа и права личности проузрокованих објављивањем спорних навода, односно није изнео свој субјективни доживљај проузрокован последицама штетне радње, то тужилац није

доказао да је претрпео душевне болове (а у случају да је исте трпео) ни њихов интензитет те самим тим није доказао да му припада накнада нематеријалне штете при чему је суд имао у виду да новчана накнада нематеријалне штете представља средство којим оштећени прибавља себи неко задовољство ради успостављања психичке равнотеже нарушене штетном радњом, која штета радња не утиче истоветно на изазивање штетне последице код сваког оштећеника, већ је њено дејство условљено својствима личности која су индивидуална и јединствена.

Имајући у виду да тужилац није доказао основ и висину свог потраживања, што је био дужан у смислу одредбе чл. 231 став 2 Закона о парничном поступку, суд је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезу да му на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа солидарно исплате утужени износ, одбио у ставу првом изреке пресуде, применом правила о терету доказивања, а сходно одредби чл. 231 Закона о парничном поступку.

Из напред наведених разлога, суд је одбио и тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе друготужени да пресуду објави у интернет издању медија „Крик“ и то на интернет адреси www.krik.rs у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, те да са интернет сајта www.krik.rs уклони текст под насловом „Рајски папири нису напад на Поповића већ међународни пројекат“, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, налазећи да у конкретном случају није испуњен услов прописан одредбом члана 101 Закона о јавном информисању и медијима, код чињенице да је суд одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете због повреде части и угледа.

Суд је ценио и остале изведене доказе и наводе парничних странака, али је оценио као без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари, код утврђеног чињеничног стања и заузетог правног становишта.

Одлука о трошковима парничног поступка, као у ставу осмом изреке пресуде, донета је сходно одредбама чл.153., 154. и 163. Закона о парничном поступку, а досуђени трошкови обухватају издатке тужених на име ангажовања пуномоћника из реда адвоката и то: за састав одговора на тужбу и 4 образложена поднеска у износу од по 16.875,00 динара, за заступање на 4 одржана рочишта у износу од по 19.125,00 динара, за заступање на 5 неодржаних рочишта у износу од по 10.688,00 динара, на име судске таксе на одговор на тужбу у износу од 19.650,00 динара, што све укупно износи 233.965,00 динара, обрачунатих сразмерно успеху тужених у спору, у складу са важећом АТ и Законом о судским таксама, уз увећање од 50% на име заступања две станке. На износ досуђених трошкова туженима припада и законска затезна камата почев од дана извршности до дана исплате, сагласно одредбама чланова 277 и 324 Закона о облигационим односима.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против пресуде дозвољена је жалба Апелационом у Београду, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, преко овог суда.

СУДИЈА
Слађана Дантовић
привремено одсека
судске писарнице,

